

ERDÉSZETI UJSÁG

szak és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére

Előfizetési díjak:

Egy évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címeire küldendők, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felölsszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánlköázásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérésékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 január 7

1 szám

RÉGI PÉNZEK

aranyból és ezüstből megvétetnek

o o o jó árban o o o

SCHMIDEG ALFRÉD

Budapest, I. Maros-utca 7. szám.

Eddig 25 arany-,
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany-,
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

o o o

ZALAEGERSZEG

Ajánl legjobb minőségű tű- és lomblevelű famagvakat, szlavon tölgy-
makkot, gyümölcs- és műmagvakat, az összes erdősítéshez szükséges
tölgy, lucfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetéket. Élő-
sövénynek: Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, amely áthatlan sö-
vényeket képez. Továbbá gyümölcsvadoncok, gyümölcsfák és rózsák.
100-féle legújabb és bőtermésű fajburgonya. Vadetetésre és gazdasági
célokra igen alkalmas csicsóka. Legmagasabb áron vásárol fenyőtobo-
zokat, tölgymakkot és lombfamagvakat. o o o

**Magyar magpergetőgyár. Erdészeti magnagykereskedés. Erdei
csemetekertek. Diszfenyőkertészet. Fajburgonya termelés. ≡**

Mintázott ajánlatokat kér. ≡ Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

a legjutányosabb árak mellett
és legjobb minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Őfelsége perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek o o

BUDAPEST. VÁCI-UTCA 15.

Erdőtiszteknek és erdőaltiszteknek
előnyös részletfizetési kedvezmény

Nagyobb megrendelés esetén kíváratra mértékelvétel végett a cég egy szabását saját költségen bárhova elküldi

A vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva. — Legkisebb rendelést is szívesen fogadunk.

Meg nem felelő áru a cég költségén vissza-
o o o küldendő. o o o
Mintázott árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Előnyös vadértékesítés!

Szarvas, dánvad, vadsertés, őz, nyul, fogoly s egyéb lőtt vad értékesítését minden mennyiségben elvállalom a legmagasabb árak mellett o o

Azonnali készpénz elszámolás

o o Ajánlatokat kér: o o

=== Fodor Károly ===

o o bizományos o o

Budapest, központi vásárcsarnok

HÁGYARKON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNÉVŰ ORAÜZLETE.

Flapitaltolt
1847.

Brausweller János

Cs. és kir. kizárólagosan
foglalásos,
ingyenesen és
díjmentesen
szolgálatot
adunk.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JOFÁLLASSAL
RÉSZELET-FIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden másfajta állatokat magas áron vásárol —

O. Frank Utódei Kreuzig és Högl

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit, foglyok és fácánok szállításához saját ketreceit bérmertve küldi és adja rendelkezésre.

Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címeire küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánlközásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 január 7

1 szám.

Beköszöntő.

A mult év végén lapunknál mutatkozó válságnak — hála egyes lelkes hiveinknek, kik első felhívásunk után azonnal segítségünkre siettek — némileg el van véve az elé, legalább annyira, hogy képesek voltak az előző évfolyamot ahogy — úgy befejezni s most mai számunkkal a következő évfolyamot megnyitni. A lap pontos kiadásának folytatása most azon fordul meg, hogy milyen mértékben fogják azt egyelőre legalább eddigi hiveink pártolni.

Az előfizetési díjak és a kért segélyek most, az eddig elmúlt pár napban csak nagyon gyéren folytak be, a mit annak tulajdonitunk, hogy tisztelt olvasóink kétségben voltak arra nézve, vajjon lesz-e merészségem a szomorú tapasztalatok után még tovább is folytatni az erdészeti és vadászati altisztek és szolgák érdekeiért és az ezek közönyének megtörésére irányuló harcot. A mult év utolsó kettős száma s ez a mostani meggyőzhet mindenkit arról, hogy a jobb jövőbe vetett reményt még nem adtam fel, hanem eltökélt szándékom a végső erőmegfeszítésig küzdeni és tovább folytatni a harcot a végkimerülésig, vagy addig, míg csak hiveim áldozatkész segítségével a már hanyatlásban volt, de újból magasra emelt zászlónkat diadalra nem viszem.

A harc kimenetele természetesen attól függ, hogy azok, a kikért a nehéz küzdelmet eddig folytattam és még tovább is folytatni szándékozom, fognak-e ebben a nehéz munkámban olyan

mértékben támogatni, a milyen elegendő ahhoz, hogy a lap előző tartozásait még e hó folyamán kiegyenlítssem és annak folyó költségeit ezentul rendesen fedezhessem.

Ahhoz, hogy ezt megtehessem, szükségem van arra, hogy ha egyelőre nem is többen, legalább eddigi hiveim hűségesen kitartsanak melletttem s azok, kik még az elmúlt időre hátralékban vannak, ezt a tartozásukat kiegyenlítsék s valamennyien, a kik ezt még eddig meg nem tették a folyó évi előfizetéseiket még e hó folyamán okvetlenül küldjék be s ezen felül még kiki tehetése szerint külön segítségben is részesítse vállalatomat, ilyen módon igyekezvén azt megszilárdítani és annak jövőjét biztosítani.

A segélyezés akcióját minden egyes tisztelt olvasónk vegye kezébe s ne csak maga áldozza filléreit a közös érdekekért, hanem igyekezzék erre a környéken lakó kartársakat is, a kik eddig lapunktól és küzdelmünktől bármi okból távol tartották magukat, reávenni, őket a lapnak ha nem is hosszabb időre, legalább a folyó évre, vagy annak felére való megrendelésére buzdítani s há még erre sem lennének hajlandók, akkor indítsanak köztük gyűjtést a lap fenntartásának alapjára s küldjék be úgy az előfizetéseket, mint az önmaguk és esetleg mások által nyújtott segélyt a lapunk előző számához csatolva volt s becimzett postautalvány felhasználásával, pontosan részletezvé azon, hogy a küldött összegből mely célra mennyi esik.

Az, a mit tisztelt olvasóimtól nem kívánok, hanem kérek, nem olyan nagy áldozat, a melyet bárki is szívesen meg ne hozhatna, midőn arról van szó, hogy azt a közös érdekekért és nem csak a saját egyéniekért kell meghoznia.

Lapunk előző kettős számának második cikkében csak amugy futólag kaptam ki egyes olyan kérdéseket, a melyek mélyen bele nyulnak az erdészeti és vadászati altiszt és szolga személyzet személyi és szolgálati viszonyaiba s a melyeket mulhatlanul felszinen kell tartanunk mindaddig, a míg azok közmegelegedésre megoldva nem lesznek.

Az erdészeti és vadászati altiszt személyzet már eddig tapasztalhatta azt, hogy az ő személyi érdekeivel a mi lapunkon kívül egyetlen más lap sem törődik, a min nem is lehet csodálkozni, mert hiszen a többi olyan lapok, a melyek az erdészet vagy vadászat ügyének szolgálatában állanak, kivétel nélkül tisztviselők, tehát olyanok kezében vannak, a kik vagy nem ismerik teljesen az altisztek és szolgák helyzetét és életviszonyait teljes mezítelenségükben, vagy pedig nem akarják kívánságaikat jogosaknak és méltányosaknak elismerni és magukat az ő aspirációikkal azonosítani, minek természetes következménye az, hogy nem emelik fel szavukat az ő érdekükben.

Régen ismert és igaz bédabeszéd az, hogy nem hisz a jóllakott az éhesnek s az egészséges a betegnek. A mai kor egyébként is az önzés kora; mindenki csak a saját céljait követi, a saját érdekeit igyekszik megővni és a saját helyze-

tét megjavítani, más embertársát pedig rábizza a saját sorsára.

Ne óltassák tehát magukat a kartársak azzal, hogy majd más fogja számukra kikaparni a parázsból a gesztenyét és hogy sült galamb fog röpülni a szájukba. Nagy és nehéz küzdelmet kell nekik még folytatni addig, a míg minden jogaikat kivívják s eljutnak a megelegedettség révébe s ennél a küzdelemnél nem szabad visszariadni semmi áldozattól.

Az én lapom volt eddig egyedüli szószólójuk s a mint a jelek mutatják, a jövőben is egyedül csak ez lehet az. Az én lapom volt eddig egyedüli barátjuk, védelmezőjük, vigasztalójuk; ne hagyják ezt az önzetlen, hűséges jó barátjukat elveszni, hanem igyekezzenek neki erőt nyújtani a további küzdelemre. Ne feledjék el, hogy könnyebb száz ellenséget találni, mint egy hűséges, jó barátot s hogy a jó barát elvesztése a legnagyobb szerencsétlenség, a mely az embert érheti.

Hívtam már sokszor s most még egyszer, talán utoljára hívom a kartársakat s kérve kérem őket, hogy vetközzenek ki végre valahára az érdekeiknek annyira ártó közönyösségből. Vegyék fontolóra, hogy egyedül csak a szoros összetartás adja meg nekik azt az erőt, a melyre szükségük van nagy és nemes céljaik kivívásához.

Menj, hívó szavam s zugd be az egész hazát, hadd hallom, hogy keltesz-e és milyen viszhangot, hadd látom, kik és hányan lesznek, a kik nem csak a fülük mellett bocsátanak el,

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“ TÁRCÁJA

Örökre vége.

Írta: Bársony István.

Mi volt valaha az ecsedi láp? Maga a végtelenség. Hisz' százezer holdra nyuló területen sehosem vezetett ut a mocsárvilágba. Ott vesztetett nyom nélkül, aki eltévedt benne. Mit érhetett, ha a nap állásából kitalálta is, merre van kelet, merre nyugat: a nádrengeteg azért csak elzárt előtte mindent; első sorban a továbbhaladást. A gyalogember a segélyesben még mozoghatott talán; de a csónakos, ha irányt tévesztett, se előre, se hátra nem boldogulhatott. Ahol zsombikos volt, ott a nagy zsombikpupok szorongatták az emberfiát, hogy nem haladhatott köztük se gyalog, se keskeny fakéregladikjával. Hát még, ha a csalóka mező, amit a láp utvesztői hoztak eléje, süppedő ingovány volt! Köröskörül víz, nád és mindent elnyelő molochja a leselkedő ingó lápnak, amelyet összekapaszkodó növények szövedéke borított. A víz sárgásbarna mély-

séget mutatott a nád közt, s odalent fordított tükörképe rezgett a folyvást hajlongó náderdőnek. Ha a barna víz fölött szélsésvélt volt is: — a játszó hal, az evezőcsapás, a nád közül felröpülő vagy oda leereszkedő vadmadár, az uszva surranó szárcsa, a nád karcsu derekára szálló nádirigó, mind megrepesztette az érzékeny víztükröt s az összetört és széteső, meg újra egybeomló és tovább rezdülő vizlap alatt ott hajladozott a hullámtöréstől szeszélyes görbületeket mutató lenge nádszálak ezre és százezre.

A nádas rengetege úgy simult egybe, mintha nagy egyformaságával lehetetlenné akarta volna tenni, hogy aki közéje merészkedett, az onnan valaha kitaláljon. A legvadabb őserdőben is könnyű a tájékozódás annak, aki gyakorlott érzékekkel ismer rá arra, amit meg lehet különböztetni. Minden fa más, tökéletesen más; csak a tapasztalatlan szem látja egyformának. Pedig ahány fa, annyi egyéniség. Az erdő fái egyformák sohasem lehetnek. A pásztor is minden állatját külön ismeri; nevén is szólítja; tehenet, lovat megkülönböz-

hanem bevésnek a szívükbe és követnek arra az ösvényre, a melyre hivod őket: a boldogulás ösvényére!

Hívó szavam megy: várom a viszhangját!

P. E.

Modern erdőgazdasági tényezők.

Irta: Gogl Adolf urad. főerdész.

Hazánk erdőszete annyira fejlett, hogy e téren alig állunk a franciák és németek mögött. Mindazáltal a magyar erdőbirtokosok nagyrésze a termékek értékesítésével más országoké mögött messze elmarad, mert nem kap értük annyit, mint a menyit modern gazdálkodás és kellő tőke befektetés mellett elérhetne. Leggyakrabban hiányzik a kezelő erdőtiszt képességeinek fölismerése, kellő méltánylása és a szükséges tőke befektetése. Hogy ez a három dolog mennyire nagyfontosságú egy erdőuralom tiszta hozamára, bizonyítja a vezetésem alatt három erdőgondnokságból álló uradalmi erdőkerület, melynek tiszta jövedelmét egy év alatt hetvenötezer koronáról kétszáztízezer koronára emeltem s tőkebefektetéssel négyszázezer koronára lehetne emelni. Az erdőbirtokosok legtöbbje lábán értékesíti évi vágásait s így elesik attól a jövedelemtől, melyet a nagypénzü és életrevaló erdővállalkozó rak zsebre. Pedig a modern erdőtechnikai képzettség magaslatán álló erdőtiszt kellő tőkével kezében óriási eredményekre képes.

A letarolt erdőrészeknek gépekkel való kituskózása, a hol lehet, mezőgazdasági közteshasználattal való olcsó és tiszta fanemű fölerdősítése; a fiatalosoknak pénzt hozó tisztítása; a középkorú erdőrészek bátor ritkítása; nyiladék rendszer, fölmérés, fölbecslés, térképelés, berendezés; uthálózat és erdei vasut építése; fűrés- és falepároló-telep föllállítása; mindez nem veszteséget, hanem óriási nyereségtöbbletet jelent az erdő-

tulajdonos számára. Belterjes erdőgazdaság, mely a fának házilag félgyártmányokká való földolgozásából áll, párosodva a fogyasztóknak közvetlen való eladással: ez a jövedelmezőség fokozásának lényege.

Ezeknek alkalmazásával emeltem egy év alatt, noha a volt tulnagyi évi vágástételeket a tartamosság elve és a célbavett üzemszabályozásnak megfelelően a normálisra redukáltam, a vezetésem alatt álló erdőkerület évi tiszta jövedelmét és értékét háromszorosára s emelhető ötszörösére.

Hogy melyek azok a kiválóan fontos és modern erdőgazdasági tényezők, melyekkel ma a tiszta jövedelem emelhető, az alább következőkben kívánom vázolni:

1. Idejekorán való tisztítások és bátor ritkítások. Az erdő az egy-egy évre eső vágástömeggel adja le főjövedelmét, mit az erdész főhasználatnak nevez. Míg azonban az erdő a vágásra, például száz évig megéri, igen sok ugynevezett előhasználatot is szolgáltat, melynek értéke a százéves korban bekövetkező főhasználat idejére tőkésítve, ezt óriási mértékben emeli, mint az alább álló példa igazolja:

Egy a Bácskában vagy a Tiszaháton mezőgazdasági élő és köztes-használat alkalmazásával eke után vetett elegyetlen kocsános tölgyes 10 éves korában már ártisztítható és ad katasztrális holdankint: sövényvesszőt 20 kévét á 20 fillér 4 korona, homoki szőlő-karót 1 ezer 24 korona, összesen 28 korona, első tisztítási tiszta jövedelmét, mely a 90 év múlva elkövetkező végvágatig 3 százalékkal tőkésítve fölnövekszik 400.40 koronára, holott ha ezt a tisztítási anyagot állni hagyjuk, pár év múlva elnyomódik, elhal és elvész.

A 20 életévnél ismét kivethetünk 30 korona töértékű ritkítási anyagot, mely a hátralévő 80 év alatt 3 százalékkal fölnövekszik 318.00 koronára. A 40 életévnél nyújt egy ilyen tölgyes 15 ürm³ tűzifát, mely tömeg 3 korona töárral 45 koronát tőkésít 60 évre s ez 3 százalékkal 265 koronára nő. A 70 életévben

tetni gyerekjáték; a disznót egy kicsit nehezebb; a juhót pedig szem legyen, amelyik nem látja egyformának. S azt a juhászt, aki tévedne benne, mégis el kéne csapni. Ha jószemű ember nézi a fát: meg kell látnia, milyen más egyik, mint a másik; ahol elmentünk köztük, ott vissza is vezet az ezer jel, amit az erdő megértet velünk. A nád ellenben csupán csak egyforma Kétségbeejtően és végzetesen. Emberi érzéknek kitanulhatatlanul. A szoros zárt nádas szinte egy tömeg; minden mozdulatával mindig csak ugyanaz; — ha kitér is az erőszak elől: utána megint nyomban összehajlik. Felettünk van az ég, de gyönyörű kékje reménységet nem ad. Ha kibukkanunk a rejtett rónavízre, amely apró foltokban szaggatja meg a nádas: el van az zárva mind; nádfal veszi körül. A rajta pompázó tündérrózsa sokasága olyanná teszi, mintha csillaggal behintett égboltutáznat volna. Csakhogy ezek a csillagok hófehérek. S a kékség rögtön eltűnik közülök, alólók, ha az igazi égen barna felhő vált át.

... Mindez — csak volt valaha. Ott, az ecsedi láp roppant területén: több mint százezer holdon.

Ott volt valaha a mi eldorádónk.

Amikor a vízi vad már nemcsak kiköltötte a fiait hanem fel is nevelte anyányivá. A fiókrucra röpi; az öregek pedig lohosodtak; elhullatták evező tollaikat s szárnyszegetten bujkáltak a nád labirintjában, ahol eltűnő sötét pontoknak látszottak a közeledő csónakos szemének. A nagy tőkésgácsér smaragdos feje olyanak tetszett, mint valami ékszer, amit a vízi tündérek vesztettek el s aztán ott feledtek; a madárból nem látszott ki több, mint ez a csillogó zöldzománcos testrész, a többi lesüllyesztette a víz alá, úgy leste, mi történik körülötte, amikor buvóhelye felé közeledtünk.

Egy darabig csak leste; azután megriadt és elkezdett menekülni az ő árnyékos titkos nádorszázában ahol csakhamar el is tűnt. Ha nagyon szorongattuk, segítségére jöttek a láthatatlan láplakók, ott a víz alatt

megritkíthatjuk az így nevelt erdőt katasztrális holdankint 30 ürm³ tűzifátömeggel, hogy a hosszúsági növekvését befejező erdő állva maradó egyedei most már elegendő szénsavas levegőt és napsugarat kapjanak törzseik vastagítására; ez a 30 ürm³ tűzifa 3 korona tőárral 90 koronát képvisel, mely 3 százalékkal a hátralevő 30 év alatt 217.80 koronára nő. Így és ehhez hasonló, sőt bátrabb előhasználati rendszerrel a végvágat értékét legalább: 400.40, 318.00, 265.00, 217.80, összesen: 1201.20 koronával emeltük. Legujabb időig a magyar erdészet ezeket a nagyobbarányú ritkításokat nagyon tartózkodóan merete alkalmazni; a régi üzemtervek alig irnak elő egy egész évszáznyi növekvési időre néhány köbméter ritkítást katasztrális holdankint. A szakirodalomban azonban kifejtettük annak célszerűségét; én is példákkal bizonyítottam faéletteni, erdőnevelési hasznát; beigazolódott pénzügyi fontossága és ma már nagy tért hódít magának. A modern erdőgazda tehát ritkítson szakértelemmel, de bátran.

2. Messzemenő házilagos földolgozás, minél több géperővel. Ha az erdőbirtokos lábán adja el évi fatermését, föltétlenül sokkal kevesebbet kap érte, mint hogyha házilag és minden darabot olyan félgyártmánnyá faragtat ki, a mire legjobban alkalmas és azután értékesíti; mert hiszen az erdővállalkozó az általa elérendő eladási árból fedezi egész existenciáját s ezzel az összeggel kevesebbet adhat a birtokosnak; holott ha ez maga dolgoztatja föl fáját, még a vállalkozóénál is nagyobb a nyeresége, mert személyzetét alig valamivel kell szaporítani. Minden darabból azt kell előállítanunk a mire legalkalmasabb. A hozzáértő erdőgazda nem kötteti kévékbe sövényvesszőnek a szőlő-karóra alkalmas első tisztítási tölgyshángot, nem készített sövénykarót a távirópóznának alkalmas ritkítási tölgyfából s nem vágatja 4 koronás fűzifába a 40 koronás dongafát.

A házilagos földolgozás legnagyobb mizériája a munkáshiány. Ennek igen könnyű elejét venni azok-

kal a földolgozó gépekkel, melyeket nálunk a legcsökönyösebb maradisággal mellőznek, külföldön pedig, különösen Angliában és a gyarmatokon, valamint Amerikában ellenben a legnagyobb előszeretettel és jóveldelemzően használnak.

a) A géperővel hajtott fadóntó és kurtító-fűrész az erdőben a vágásokban szállítható és négy ember által kiszolgálva harminc favágó helyett dolgozik, ugyanily arányu költségkiméléssel.

b) Hámozó-gép; szállítható, bányafa, szőlőkaró, vargafa, táviró-pózna stb. gyors és olcsó lehámozására való. A kézimunkával szemben egyhuszad rész költséggel dolgozik.

c) Tuskó-huzó; a vágásban bárhol gyorsan fölállítható s egy lőerő és két ember alkalmazásával naponta 1200 négyszögöl területet kituskóz.

Se szeri, se száma annak a sokféle kisebb-nagyobb erdei famegmunkáló-gépnek, melyekkel külföldön a drága kézierőt helyettesítik. Mindig a legnagyobb tiszta haszon lebegjen előttünk és elérése sem buvárkodást, sem munkát, sem költséget kimélnünk nem szabad.

3. Alkalmas szállítási eszközök. Ha nincs út, az erdő kihasználhatatlan. A víziút a legolcsóbb, s fauszatásra meg tutajozásra való berendezésüket nem lehet eléggé hangoztatni. Az erdei vasutakat 10 évi amortizálásra nagyobb erdőtestek könnyen elbirják és építésüket manapság az ésszerűség parancsolja.

Kisebb birtokok és elzárt erdők tulajdonosainak főgondja a jó kocsit legyen; de hazánkban az igásfuvar-viszonyok annyira megromlottak, hogy mindenki joggal irtózik tőlük; — s mivel vasutra az erdőből nem telik, sok erdő hihasználatlanul korhad el, vagy potom áron jut élelmesebb kezekbe. A fuvaroshiány is pótolható gépüzemmel, még pedig a régóta kipróbált és olcsóság és megbízhatóság szempontjából a benzin-gépeket messze tulszárnyaló uti gőzlokomotivokkal.

Valamelyik vízi tündérke megfogta odalént a vadruca lábát s lerántotta magához mindenestől. Olyan kínáló volt ez a képzelődés, amikor a bujkáló madár hirtelenében a víz alá bukott s úgy uszott el előlünk észrevétlen.

A csónak pedig csak haladt az éren lassan, lehetőleg nesz nélkül, hogy a pihenő szárnyas minél későbbben vegye észre az odatolakodó idegent. A keskeny vizerek, amik kacskaringósan tévelyegtek a nád közt, lehetővé tették helyenkint ezt a néma csuszamlást, orvlopódzást. A girbe-görbe ereket a természet szeszélye szülte; az egyenes, széles utcákat a nád közt pedig emberkéz vágta helyenkint. De ez sem volt szélesebb, semhogy a nádfal, ami közt huzódott, fent boltívesen össze ne hajlott volna. A magas, két, sőt három öles nád tudniillik egymásfelé vágyott a bugájával s úgy összeborult, hogy szinte földött folyosón haladt a csónakunk.

Lomha gémekek emelkedtek ki néhol recsegő rikantással; — mit törödtünk velők? Valaki mást sóvárog-

tunk mink, aki a lápok legelhagyatottabb részében lakott. Ahol teljes tökéletes nyugalma lehetett. — Ahol még a pákász is csak olyankor fordult meg, ha egyenesen őmiatta tette.

* * *

Távol mindentől, ahova emberhang elhallatszott, örökké susogó szüznádas rengetegének kis szigeteket mutató ingó mezőin, ahol a tündérrózsa már csak a felséges Napnak virít és habfehér arcát por sose lepheti; ahonnan még a nimfa kerek levelén költő halászcsér is kiszorult már: ott volt a hazája ami vágyaink tárgyának, a nemes kócsagnak.

Ha alkonyatkor elnéztünk messze a láp szíve felé, láthattuk néha, hogy a magasban megjelenik néhány hófehér pont és egyenletes, nyugodt röpkével halad valamerre, minden tétozástól mentes biztossággal. A többi láplakó mind azt jelezte a sürgés-forgásával, hogy csak a rendes hazájában, szinte megszokott határok közt keresi fel egymást. A fehér kócsag ellenben úgy indult, úgy haladt magasan, mintha örökre

Külföldi tanulmányutamon láttam 30 ezer holdas erdőuradalmat, melynek egész területén nincs több vasut, mint az állami fővonal; ennek állomása mellett áll a 6 keretes gőzfűrész, melyet minden irányban szerte fekvő vágások fűrészrönk tömegével uti gőzlokomotivokkal táplálnak. Ez a kis lokomotiv 30 lóerőt fejt ki s szemem láttára 30 korona napi üzemköltséggel (amortizálás, javítás, olaj, rongy, gépész, fűtő, tűzbiztosítás stb.) a 7 kilométer messze fekvő vágásból 10 tonna szálfá teherrel egy nap alatt ötször fordult, vagyis 350 tonna-kilométer munkát végzett, tehát került egy kilométer nyolc fillérbe, a mi a 40 filléres élőállati igásfuvarral szemben napi 110 korona megtakarítást jelent. E mellett uthengerelésre, vizszivattásra, tuskóirtásra, favágásra, szántásra stb. használják.

4. Közvetítők nélkül való eladás. Ez a cím mindent megmond. A faügynök vagy a másodeladó vállalkozói nyeresége, háztartása, gyermeknevelése, passziói és vagyonszerzése oly nagy összeggel szorítják le az erdőbirtokos faárait, hogy a közvetlen eladásból sokkal nagyobb haszna lehet, mint a fa tőrára a mekkora összeget képvisel.

A fogyasztókkal való közvetlen összeköttetés, legyen az a vidék kicsinyben való fogyasztóközönsege, vagy távolabb eső fapiac nagyvevője: mindig legnagyobb pénzügyi érdeke az erdőgazdának s ez összeköttetéseinek fentartására a lehető legnagyobb gondot kell fordítani.

A modern erdőgazdaság itt vázolt négy tényezőjének jellemzésére álljon itt a következő aktuális példa:

Egy avasbérei 2000 kat. holdas erdőbirtok fájáért 10 évi részletekben való kihasználásra kínálnak kat. holdankint 300 m³ bükkfatömeggel:

1. Lábán állva 140 koronát;
2. A birtokos által termelve, az erdőn átadva 250 koronát;

elkészülne innen valahová, ahova semmit sem akar magával vinni a régi tanya emlékezetéből. Pedig ő is csak a rendes utját járta. Kiváncozott az elhagyott lápszélekre, ahol könnyebben gázolhatta a mocsarat és jobban vadászhatót apró halra, mindenféle neki való lápi csemegére. Hajnalban azután, alig pirkadt, a kócsag is megindult; vissza, haza, a belső lép titkos tanyáira, ahol senkise háborgatta.

Napfelkeltekor a piros sugarak úgy meghintették havas köntösét hajnalrózsával, hogy azt látni is gyönyör volt. Jött magasan, mintha inkább vallaná hazájának az eget, mint a földet, s csak akkor ereszkedett, ha már közel volt a csöndes nappali tanya tája. Olyankor lenge szárnycsapása lassudott, a légi uszás képét öltötte röpködése s közben már hanyatlott lefelé, amíg csak a magas nád mögött egészen el nem tűnt.

Hogyne izgultunk volna, amikor még napkelte előtt a kócsagtanya felé közeledtünk! Máskor a fölöttünk el-eluhanó vízi madár érdekelt volna; ám ilyen-

3. A birtokos által termelve és saját épített erdei pályán a vasuti állomásra szállítva 710 koronát; minden költség és amortizálendő levonásával, tiszta tőárként.

Ezek a kat. holdankénti tőárak még óriási módon fokozhatók, ha a birtokos nemcsak tűzifát és bükk-rönköt termel, hanem a hulladékot az erdőn megszerinti, vasuti talpfát készített, fűrésztelepet és faelparolót állít.

A mi pedig az erdőgazdaságnak is, mint minden más gazdasági ágának legsarkalatosabb tényezője: az alkalmazottak ambíciója és munkakedve, — erre nézve széleskörű tapasztalataim alapján hangoztathatom, hogy tisztességes fizetés mellett minden zsarnokos rendszabálynál többet ér a [j]övedelemből eső progresszív jutalék.

(B. H. után.)

Tömörüljünk egy zászló alá, érdekeink megvédésében csak úgy tehetünk kellő lépéseket!

Pusztítsuk a rókákat.

Irta: **Huszár János.** (Mutatvány a Magyar Vadász Lapból.)

Ha valaki fáradságot venne magának és csak hozzávetőlegesen kiszámítaná azon károkat, melyeket a rókák a nemes vad állományában tesznek, hihetetlen összeg jönne ki belőle, úgy hogy elrémülne annak végösszegétől.

Mégis mit tapasztalunk? általánosságban — nagy tisztelet a kivételeknek — azt, hogy nagyon kevesen vannak kik ezen ravasz ragadozót pusztítani igyekeznének, sőt előfordul az is, hogy némely vadász ha olyan időben látja a rókát, amikor a bundája még nem jó a kidolgozásra, rá se lő, azzal ereszti tovább, majd később ha

kor meg sem láttuk, kíváncsiak sem voltunk rá, hogy mi süvített át a fejünk fölött.

Még a madárkirály se volt különbség. Pedig a rétek hatalmas rablója, az «albicilla» tett kemény próbára.

A fehér farku halászsasok egy diszpéldányával gyűlt meg a bajom. A nád fölött alacsonyan uszott a levegőben s hirtelen úgy került elém, hogy akár a kalapomat hozzávághattam volna. És mégsem lőttem rá. A félelmes szép rabló megdobbant a levegőben. S nekem volt erőm lemondani róla, utjára eresztetni; mert minden pillanatban jöhettek a lép tündérmadarai, a tejbe mártott, hóval behintett kócsagok.

És aztán — nem jöttek. Azaz: nem arra jöttek, ahol mink vártunk rájuk. Láttuk őket messziről. Zsinóregyenesen tartottak felénk: ragyogott a tolluk a kelő nap pirjában, hárman voltak s egymás nyomában szálltak! . . . És egyszerre hirtelen, érthető ok nélkül megriadtak, oldalt kanyarodtak, sietve másfelé tartottak, elérhetetlenül még a golyónak is.

jó lesz a bundád találkozunk még, azzal azonban nem vet számot, hogy vajjon találkoznak-e még egymással s ha igen, mennyi kárt tesz a közelebbi viszontlátásig.

Ha egy kissé mélyebben kutatjuk annak okát, hogy miért van oly nagy nemtörődömség a rókák pusztítása körül, elsősorban az ötlük szemünk elé, hogy egyes területtulajdonosok nagyon szívesen elkövetnének mindent a rókák irtására, de úgy gondolkoznak, hogy akkor, a midőn én mérgezek, mérgezzenek a szomszédaim is, mert ha én kipusztítom az én területemről a rókákat, célokat teljesen nem értem el, mert van a szomszéd területeken bőven róka s azok onnan idővel átjönnek az én területemre. Így aztán marad minden a régiben úgy, hogy nem sokára a vadászati tudósítások úgy fognak hangzani, hogy X. területen a múlt héten nagy hajtóvadászat volt, esett 52 róka és 3 nyul. Sőt azt hiszem nem mondok nagyot, ha azt állítom, hogy máris vannak különösen hegyes vidékeken olyan területek, ahol több a róka, mint a nyul.

Épen azért itt volna az ideje, hogy ezen a télen Magyarország összes területtulajdonosai és vadászai erős elhatározással fogjunk hozzá a rókák mérgezéséhez akkor, a midőn egy oly módszer áll rendelkezésünkre, mely kevés költségbe kerül, kevés utánjárást igényel, de annál több haszonnal kecsegtet, nemcsak azzal a haszonnal, melyet a rókák elpusztítása által közvetve nyerünk, hanem közvetlenül is.

Például, ha egy oly területre, hol a rókák el vannak szaporodva egy lovat kiteszünk, ennek ára 20 korona, egész télre a meghintésre szükséges méreg 10 korona, összesen tehát kész kiadás 30 korona, ezzel szemben essék el 20 róka — ennyinek feltétlenül ott kell maradnia —; számítsunk egy rókabőrt csak 6 korona átlagos árban, ez 120 korona, tehát még 90 korona tiszta nyereség mutatkozik. Azt a hasznót pedig, a mit 20 róka elpusztításával a nemes vadban nyerünk, alig lehet kiszámítani.

Abban az erős hitben és reményben, hogy a rókák mérgezésére vonatkozó ezen felhívásom nem lesz a pusztában kiáltónak szava, bátor leszek tisztelt vadásztársaimmal körülményesen és pontosan leírva közölni azon módszert, melylyel én már egy télen egy lóval egy hónap leforgása alatt 35 drb. rókát mérgeztem.

Különösen a tél beálltával majdnem minden községben találhatunk egy oly rossz bőrben lévő lovat, melyet gazdája már a cigányoknak szánt.

Vegyünk meg egy ilyen lovat, ha már jó nagy hó van és fagy, vitessük ki egy olyan helyre, hol rókajárás van és a bőrért huzassuk ott le. Valószínű, hogy az első éjjel a rókák nem fogják bántani, ámbár nincs kizárva, — az általam kitett lovat az első éjjel nem bántották, csak körül járták — második éjjel azonban valahol okvetlenül kikezdik s minthogy a rókának az a szokása, hogy a kikezdett dögöt csak ott meri folytatni, honnan az első már evett, azt a kis helyet, mely nem nagyobb fél tenyérnyinél. hintsük be végonyan méreggel és hagyjuk így másnap reggelig.

Miután a hus téiben csontkeménnyé fagy, midőn éjjel a róka rájön, első ízben azt nézi, hogy hol van a ló kikezdve, ekkor ezen a helyen folytatni akarja az evést, de mivel a hus megvan fagyva, nem bír beleharapni, mit csinál tehát, hogy a hust egy kissé meglágyítsa?; nyalni kezdi s ez a veszte, mert mihelyt a hus felületén lévő méreg közvetlenül megy le üres gyomrába, rögtön megöli s jó előre jelezhetem, hogy az a róka, mely ily módon akart a husból enni s csak egy ízben nyalni kezdte azt, nem bír tovább menni 10—15 lépésnél, ott feltétlenül elesik, még pedig a balfelére és hol egészen, hol félig beleássa magát a hóba.

Természetes, hogy míg a ló ki van téve, minden reggel ki kell menni arra a helyre, az elhullott rókákat fel kell szedni és a megkezdett helyen a lovat meg kell hinteni méreggel.

Annak illusztrálására, hogy módszerem az eddig alkalmazott rókamérgezési módszereket minden tekintetben felülmulja, csak arra utalok, hogy a családokban beadott mérget a rókák legtöbbször ha fel is szedték, vagy kihányták, vagy annyira elvitték, hogy az elesett rókát a mérgező meg sem találta, vagy ha meg is találta, bőre akkor már nem volt használható, holott ezen módszerrel minden egyes róka a mérgezett ló körül marad, egy se viszi tovább 10—15 lépésnél s bőre értékesíthető, továbbá ezen mérgezési módszer legkevesebb fáradsággal és sokkal kevesebb veszéllyel jár az eddigi módszereknél.

A méreg, mivel a lovat a megkezdett helyen meg kell hinteni Strychninum nitricum. Nem mulaszthatom az érdeklődők figyelmét arra felhívni, hogy igyekezzenek lehetőleg friss mérget beszerezni, mert a régi méreggel nem lehet eredményt elérni.

Részemről a leírt módszert kipróbáltam s mindenkinek nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom s bárkinek, bárminemű kételyei támadnának a »Magyar Vadász« szerkesztősége a legkészségebben szolgál felvilágosításokkal s ennek fejében csak annyit kér a mérgezőktől, hogy annak idején kegyeskedjenek a lap szerkesztőségével az elért eredményeket közölni.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

KÜLÖNFÉLÉK

Kartársak gyűlése. A következő nyomtatott meghívót kaptuk:

Kedves Kartárs!

Mindnyájunk előtt ismeretes meg nem érdemelt helyzetem feltárása s ezen kívül mindnyájunk közös helyzetének megbeszélése végett f. évi január hó 17-én délelőtt 11 órakor tartandó értekezletre ezennel meghivlak.

Összejövetel helye az uradalmi erdészeti hivatal, esetleg Tantinál, a hol ebéd lesz.

Belényes, 1909. január 4.

Elnök megbízásából:

Orosz Ferenc.

Sajnos, hogy nem csak sok teendőim, hanem az utazás költséges volta miatt is ezen a gyűlésen nem vehetek részt. Kérem a gyűlés összehívóját, hogy a tanácskozás tárgyairól és annak lefolyásáról kimerítően értesíteni sziveskedjék, egyúttal pedig ragadja meg a kínálkozó alkalmat arra is, hogy az összegyűlt kartársak közül azokat, kik eddig még nem hívei, lapunk előfizetőiül megnyerni, vagy őket legalább alapjának segélyezésére buzdítani sziveskedjék.

A szerkesztő.

A világ vége. Mult hetekben Amerikában három különböző helyen jósolták meg bolond próféták a világ végét s ezt ritka egyértelműséggel mind a hárman december 27-ére tűzték ki. Mikor ez a borzalmas terminus minden baj nélkül elmult, a három próféta úgy eltűnt, mint a kámfor. Legnagyobb hatást gyakorolt hiveire Spangler Leó próféta. Számos hive mult szombaton nem akart lefeküdni, nehogy elmulasszák az utolsó ítéletre hívó trombitaszózatot. Vasárnap reggel a hivek külön e célra készített fehér ruhában a vasúthoz vonultak, hol a prófétával kellett volna találkozniuk. Spangler állítólag még ki akart menni a

vidékre, hogy néhány »szentet« összeszedjen s azután az égbe akart emelkedni, mint Illés próféta. E helyett azonban bérkocsiba ült s alaposan elhajtattott. A hivek nem győzvén a várast, a South Mountain hóborította ormára vonultak, hogy az ottani kis temetőben várják meg a nagy csodát. A próféta jóslata szerint a felhőknek délelőtt tizenegykor meg kellett volna nyílani, de ezek még délután ötkor is nyugodtan vonultak tova. Végre esti szürkületkor a hivek nagyon megéheztek s éktelenül lehangolva a miatt, hogy nem jutottak a paradicsomba, hazaszéledtek. A prófétát a rideg rendőrség keresteti.

HASZNOS TUDNIVALÓK

A „Magyar vadász“. Az ujesztendő ezen a címen nagyon diszes kiállítású, szép képekkel ellátott új szaklappal ajándékozta meg a magyar vadászközönseget. A lap finom velin papírra van nyomva s tartalmával mindenki meg lehet elégedve s egyébként hivatalos közlönye az »Országos Nemzeti Vadásztársaság«-nak. Első lapján Ő Felsége a királynak mint vadásznak sikerült arcképével találkozunk, majd ismét vele, vadász környezetében. Szépek a gödöllői kastély képei is. »A magyar faunáról a vadászat szempontjából« Bársony István ír felette érdekes cikket az ő ismert aranyos tollával. Majd gyöngyöshalászi Takács Gyula tárcacikke: »Egy 12-es tragediája« következik. (Ezt »eredeti« tárcának mondják, de mintha már régebben olvastuk volna a »Vadász Lap«-ban, a mi egyébként mit sem von le értékéből.) Harmadik cikkét: »Pusztítsuk a rókákat« mutatóványkép közöljük mai számunkban. Azután még egy pár érdekes cikk következik. A lap bemutatkozása minden tekintetben szerencsés, csak az a kár, hogy havi kétszeri megjelenéséhez képest fellette drága: évi előfizetési ára 24 K. s így bizony szegény sorsuaknak szinte hozzáférhetlen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Többeknek. A mint látják, a felemelt zászlót még mindig görcsösen szorongatom s azt csak a végső szükség fogja kicsikarhatni kezemből. Lapom eddigi hívein és a többi kartársakon fordul meg, hogy ez meg ne történhessék. **Götli József urnak.** **Józsefmajor.** Mint magam is szegény ember, méltányolni tudom a mások bajait. Adja Isten, hogy sorsunk valahára jobbra forduljon. **Böjte János urnak.** **H. Komárom.** Köszönettel venném, ha aunnak a támadásnak okát és lefolyását közölné, hogy azzal a lapban foglalkozhassam. **Varga Gábor urnak.** **Nagyenyed.** Köszönet a jóindulatért. Abban a reményben, hogy a lapot híveim segítségével fenntarthatom, a 2 koronát előfizetésre számoltam el. **Catilina Sergius urnak.** **Balázsfalva.** Legcélszerűbb lenne, ha egyszer szülői látogatása alkalmával személyesen vinné el a madarat, mert csomagolása és elszállítása nagyon költséges. **Juhász János urnak.** **Pétevársár.** Az 51–52 együttes számot eddig bizonyosan megkapta s a mostani mutatja, hogy lapunk még él s reméljük, hogy még hosszú élete lesz.

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Segélyt küldőknek. A mint azt már említettem, az eddig beküldött s még beküldendő segélyeket vagy magában a lapban, vagy annak mellékleteként készítendő külön kimutatásban fogom a folyó hó végén, vagy a jövő hóban nyugtázni. Eddig 44 kartárs volt szíves segítségemre sietni, a többieket várom. **Demeter Tivadar urnak. O. Berettye.** A címet kiigazítottuk. Nem tudná közölni, hogy Ruzs György kartárs hová tűnt el Borvátvizről? Ez is, mint már annyi sok más, egy kis hátralékot szózott a nyakamba. **Szakolcai Ignác urnak. Hrsic.** A 2 korona előfizetés beérkezett. **Virányi János urnak. Batta.** A lapról való lemondását sajnálom. Éppen azért, mert uradalma más lapot jár az Ön részére s így az semmibe sem kerül, kellett volna lapomat továbbra is fenntartania. **Ruzs Demeter urnak. Gyér.** Előfizetése folyó év szeptember végeig van rendezve. **Grellneth Ferenc urnak. Batira.** A beküldött 6 koronát a kívánt módon számoltuk el.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában, Szászsebesen

HIRDETMÉNYEK

Megfelelő állást keres egy az erdőőri szakiskolát végzett és az erdőőri szakvizsgát letett nős egyén, aki most egy fűrészgyárnál mint hivatalnok van alkalmazva, az erdészeti és vadászati teendőkben kitűnően jártas. Címe megtudható lapunk kiadóhivatalában. (1—5)

UGRON GÁBOR lapvezér

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb függetlenségi 48-as napilap

== Cikkeit írják: ==

Ugron Gábor, Ábrányi Emil, Dr. Halász Lajos
országgyűlési képviselő. Szerkeszti Lándor Tivadar

== Előfizetési ár: ==

Egy évre 16 korona Negyedévre 4 korona
Félévre 8 „ Egy hóra 1.40 „

o Egyes szám ára 2 krajcár o

== Megrendelhető: ==

Budapest, VII., Miksa-utca 8. szám, továbbá
minden postahivatalnál és a lapelárusítóknál

VADÁSZ SZÓTÁR

Összeállította Szilávik Nándor főerdész
o ismert szakíró, a Vadász Ujság főmunkatársa o

Ismét valami új dologgal állunk elő, amelynek a szükségét érezte minden szenvedélyes vadász. A Vadász Ujság főmunkatársa a több oldalról megnyilvánult kívánságoknak eleget teendő, rég óta dolgozott e kommentárral kísért magyar-német nyelvű szótáron, melyet most sajtó alá rendezett és amely sok mindenre tanítja meg az olvasót, aminek jelentősége előtte eddig ismeretlen volt. Annak előre bocsátára mellett, hogy a szótárt a lap minden előfizetőjének díjtalanul akarjuk rendelkezésére bocsátani, nem zárunk ki abból másokat sem, hogy azt kiadóhivatalunk utján igen jutányos árban megkaphassák. A 10—12 ivre kiterjedő, igen gondosan összeállított s az országban divó műszavakat teljesen felölelő mű ára a nem előfizetőknek sem fog többbe kerülni, mint 3 korona. Előjegyzéseket már most elfogad a kiadóhivatal, mely ettől teszi függővé a nyomtatandó példányok számát és a mű árának még esetleges o o o csökkentését. o o o

A Vadász Ujság kiadóhivatala, Ujpest.

HIENTZ JÓZSEF

KÖNYVNYOMDA

SZÁSZSEBES

HIRDETÉSEKET
JUTÁNYOS ÁRON KÖZÖL
o o AZ o o
ERDÉSZETI UJSÁG

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert egy- és kétesővű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

ÉLŐVADAK

Foglyokat, fácánokat, nyulakat, szarvasokat, őzeket, dām vadat, uhukat kunyhóleshez, továbbá minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat, diszfácánokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

== MAYER EDE ==

udvari szállító — élővadviviteli üzlete

o o WIENER-NEUSTADT o o

Schneebergasse Nr. 10. Alsó-Ausztria.

Fióközlet (vadkereskedés) Magyarországon

o o Savanyukut, Sopronmegye o o

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Legjobb hírü, legnagyobb üzlet!

Gyertyán

hasábokat, szerszámnak valót, rönköket legalább 25 cm. átmérőtől felfelé o o o

o o o Gyertyán

dorongfát, 1 m. hosszút, 6—9 cm. vastagot minden mennyiségben vásárol: o o o

S. M. R ü b n e r

o fanagykereskedése o

== W i e n ==

II—2., Kaiser Josef-strasse 39

SANITAS

Az orvosok megállapították, hogy a reuma-csuz és köszvény legsikeresebben gyógyítható a o

„S A N I T A S“

szobagőzfürdőkészülékkel, melynek segélyével bármely szobában 5 perc alatt kényelmes gőz- vagy hőlégfürdőt készíthetünk. Egészséges embernek is nélkülözhetetlenek ezen fürdők, ha betegségek elleni védekezés céljából a szervezetét edzeni akarja. Terjedelme esekély, ára méltányos, tartóssága korlátlan o Ezernyi elismerő- és köszönőlevelet tartalmazó ismertetőkönyvet ingyen o o és bérmentve küld:

FÖRSTNER ALADÁR

„SANITAS“ szobagőzfürdő-készülékek gyára
Budapest, VII., Alsóerdősor 30

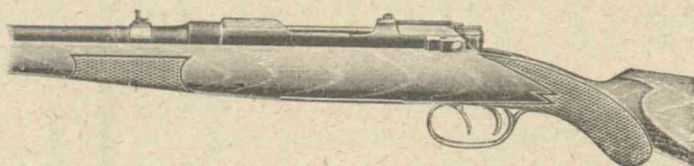
Legrégibb, legnagyobb hazai vállalat e szakban
Sok a silány utánzat, ezektől kell óvakodnunk

== Egyedüli ferlachi gyártmány! ==

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:
Páris 1906. 46. remekelés.

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben. Súlyuk 2,8—3 kg. Browning-féle sértes ismétlőfegyver 210 K gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6,7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a legpontosabban belőve, ára 190 K.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11,5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2,5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére isgen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, ára 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. == Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földművelési m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva

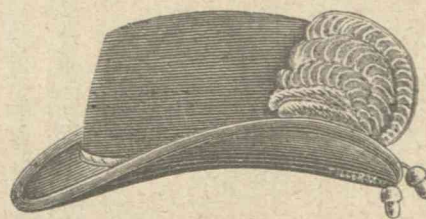
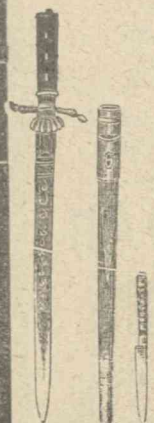
Erdészeti és erdőaltiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket
o o o ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban. o o o

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban. o Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.
Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.

Hivatalos úton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívá-
o o o natra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett. o o o

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink ké-
nyelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában. Szászsebes.